

Bryssel den 16 november 2015
(OR. en)

13989/15

COMPET 507
MI 711
IND 183

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	<i>Förberedelser inför rådets möte (konkurrenskraft) den 30 november–1 december 2015</i> Konkurrenskraftsavstämning: ekonomisk utveckling och integrering av konkurrenskraftsaspekten inom alla politikområden – Föredragning av kommissionen – Föredragning om ordförandeskapets rapport om integreringen av konkurrenskraftsaspekten – Diskussion

INLEDNING

Europeiska rådet angav i mars 2014 att EU behöver en stark och konkurrenskraftig industriell bas som en central drivkraft för ekonomisk tillväxt och sysselsättning, både med avseende på produktion och investeringar.

För att detta mål ska kunna uppnås betonade Europeiska rådet behovet av att beakta frågor som rör industriell konkurrenskraft inom alla EU:s politikområden eller, med andra ord, att **integrera konkurrenskraftsaspekten**.¹

¹ Dok. EUCO 7/1/14 av den 21 mars 2014

Europeiska rådets uppmaning hörsammades av ordförandeskapstrion Italien, Lettland och Luxemburg (andra halvåret 2014–slutet av 2015), som gjorde det till en av huvudprioriteringarna för sitt gemensamma arbetsprogram.²

Det luxemburgska ordförandeskapet har byggt vidare på arbetet under det italienska och det lettiska ordförandeskapet och har under de senaste sex månaderna infört en del innovationer för att ytterligare underlätta det praktiska genomförandet av integreringen av konkurrenskraftsaspekten i rådets konkurrenskraftskonstellation (nedan kallad *konkurrenskraftsrådet*).

Det luxemburgska ordförandeskapet har särskilt inriktat sig på följande två arbetslinjer:

- Införandet av **nya arbetsmetoder** som är avsedda att underlätta genomförandet av integreringen och samtidigt förbättra konkurrenskraftsrådets funktionssätt, såsom lanseringen av "konkurrenskraftsavstämningen", upprättandet av "ordförandeskapets integreringsförteckning" med de viktigaste pågående och kommande förslagen som kan ha en betydande inverkan på konkurrenskraften samt anordnandet av gemensamma arbetsgruppsmöten mellan olika expertområden för att uppmuntra till en integrerad konkurrenskraftsstrategi.
- En fördjupad analys av en rad **väsentliga frågor som rör EU:s konkurrenskraft** – såsom förbättring av investeringsklimatet i EU, förstärkning av energiintensiva industriers konkurrenskraft, förbättring av den inre marknadens funktionssätt och den övergripande kvaliteten på regelverket samt större hänsyn till små och medelstora företags behov³ – i syfte att identifiera eventuella flaskhalsar och prioriterade åtgärder.

Ordförandeskapet hade som utgångspunkt att **identifiera ett europeiskt mervärde** genom att koncentrera sig på åtgärder på EU-nivå som på ett konkret sätt kan gynna medborgare och företag, och då särskilt små och medelstora företag.

² Dok. 11258/14

³ En detaljerad översikt över frågorna ges i själva rapporten.

Den bifogade rapportens syfte är att, med utgångspunkt i det arbete som gjorts härvidlag, bedöma de framsteg som gjorts och ge en översikt över arbetet under det luxemburgska ordförandeskapet.

Rapporten innehåller också rekommendationer för hur integreringen av konkurrenskraftsaspekten skulle kunna förbättras ytterligare framöver, vilka kan sammanfattas enligt följande:

- Hög prioritet bör ges åt att ytterligare främja en **integrerad konkurrenskraftsstrategi** inom konkurrenskraftsrådet och mellan olika rådskonstellationer.
- Konkurrenskraftsrådet bör utnyttja och vidareutveckla **ordförandeskapets integreringsförteckning** och **konkurrenskraftsavstämningen** som övervakningsverktyg för integreringen av konkurrenskraftsaspekten och för att förbättra konkurrenskraftsrådets funktionssätt. Dessa verktyg bör hjälpa rådet att uppfylla sitt mandat och reagera i tid på viktiga frågor som rör realekonomin.
- **Integreringen** bör även **genomföras på nationell nivå** genom lämpliga samordningsinsatser. Integreringsförteckningen kan vara till hjälp i detta sammanhang.
- Styrningen av större politiska processer med koppling till konkurrenskraft, såsom den **digitala inre marknaden** och **strategin för den inre marknaden**, bör stärkas, och konkurrenskraftsrådet bör spela en aktiv roll.
- Kommissionen bör tillhandahålla mer detaljerad information om **tidsplanen för och innehållet i särskilda åtgärder som planeras av kommissionen** för att fördjupa integreringen av konkurrenskraftsaspekten, när det gäller både sektorsövergripande och sektorsspecifika åtgärder.
- **Högnivågruppen för konkurrenskraft och tillväxt** bör delta i förberedelserna för och den fortsatta analysen av integreringsfrågor och bör fortsätta att följa **genomförandet av rådets slutsatser**.

Det luxemburgska ordförandeskapet uppmanar de kommande ordförandeskapen och kommissionen att bygga vidare på resultaten i denna rapport och att överväga att följa upp dem.

GENOMFÖRANDET AV INTEGRERINGEN AV KONKURRENSKRAFTSASPEKTEN**LÄGESRAPPORT OCH FRAMTIDSUTSIKTER****ORDFÖRANDESKAPETS RAPPORT****I. KONKURRENSKRAFTSRÅDETS MANDAT**

Att systematiskt beakta konkurrenskraftsaspekten är inte någon ny tanke inom rådet. När konkurrenskraftsrådet inrättades 2002 var det meningen att det skulle agera som "strategiskt observatorium" för konkurrenskraft.⁴

Några månader efter det att konkurrenskraftsrådet inrättades gavs det i mars 2003 ett brett mandat av Europeiska rådet att *"effektivt konsulteras vid rådets beslutsfattande när det gäller förslag som sannolikt kommer att ha väsentlig inverkan på konkurrenskraften, samtidigt som alla rådskonstellationer skall ha ansvar för att bedöma följderna av sin verksamhet"*.⁵

Samtidigt konstaterade Europeiska rådet att konkurrenskraftsrådet aktivt måste *"ta på sig sin övergripande uppgift att öka konkurrenskraft och tillväxt [...] med regelbunden översyn av såväl övergripande som sektoriella frågor"*.⁶

II. FÖRBÄTTRING AV KONKURRENSKRAFTSRÅDETS FUNKTIONSSÄTT

Konkurrenskraftsrådet har hela tiden kämpat för att fullgöra denna uppgift, och det har rätt enighet om att man behöver utveckla nya arbetsmetoder för att det ska bli mer effektivt.

⁴ Genom sammanslagning av de tidigare rådskonstellationerna "industri", "inre markanden" och "forskning".

⁵ Dok. 8410/03

⁶ Ibid.

Under det italienska ordförandeskapet beslutade konkurrenskraftsrådet i september 2014 att "*på ett mer strukturerat och systematiskt sätt [...] genomföra sitt mandat att undersöka alla relevanta förslag med betydande effekter för konkurrenskraften*" och att "*hålla regelbundna debatter om genomförandet av integreringen av den industriella konkurrenskraften* [vilket efterlysts av Europeiska rådet i mars 2014],⁷ *på grundval av information som kommissionen ska tillhandahålla*".⁸

Följande konkreta åtgärder vidtogs därefter för att förbättra konkurrenskraftsrådets operativa funktionssätt.

i) Konkurrenskraftsavstämning

Med starkt stöd från såväl medlemsstaterna som kommissionen införde det luxemburgska ordförandeskapet en ny arbetsmetod för att stärka konkurrenskraftsrådets strategiska roll, nämligen konkurrenskraftsavstämningen (nedan kallad *avstämningen*).

Syftet med avstämningen är att ge ministrarna möjlighet att föreslå prioriteringar och komma med svar på brådskande frågor och utveckling inom alla områden av relevans för konkurrenskraftsrådets kärnfråga, dvs. realekonomin.

Avstämningen sker i form av en öppen diskussion mellan ministrarna och kommissionen i början av varje möte i konkurrenskraftsrådet. I fråga om resultat och uppföljning är det meningen att man vid avstämningen ska analysera det aktuella läget, identifiera prioriteringar för det fortsatta arbetet – inom rådet och dess förberedande organ – samt bidra till att stärka samordningen inom viktiga frågor på nationell nivå.

Utöver sakfrågorna utgör avstämningen också ett verktyg för att förbättra dynamiken vid konkurrenskraftsrådets möten genom att göra dem mer spontana och interaktiva.

Den första avstämningen skedde vid konkurrenskraftsrådets möte den 1 oktober 2015. Den byggde på följande två huvudinslag:

⁷ Ibid.

⁸ Dok. 13338/14

- a) En föredragning av kommissionen om nyckelindikatorer för konkurrenskraft och marknadsintegration, såsom integration av handel med varor och tjänster, och de senaste trenderna för utländska direktinvesteringar och investeringar. Under föredragningen belystes särskilt ett område: kopplingen mellan miljöpolitik och bättre lagstiftning samt, mer allmänt, behovet av att säkerställa att den rättsliga ramen är förutsägbar, tydlig och konsekvent.
- b) Ordförandeskapets integreringsförteckning: ett informellt, icke-officiellt dokument som ska ge en vägledande och icke uttömmande överblick över aktuella och kommande EU-initiativ som sannolikt kommer att ha en betydande inverkan på konkurrenskraften, inklusive initiativ som faller inom andra rådskonstellationers ansvarsområden. För att underlätta konkurrenskraftsrådets roll när det gäller att övervaka att den inre marknaden fungerar väl och övervaka dess integritet är initiativ med den inre marknaden som rättslig grund (artikel 114 i EUF-fördraget) särskilt markerade i förteckningen.

Avstämningen gav upphov till en innehållsrik och öppen debatt om de huvudprioriteringar för integreringen av konkurrenskraftsaspekten som ministrarna hade angett. När det gäller frågan om effektivare reglering bidrog den också till att visa att det inte nödvändigtvis finns ett direkt samband mellan lagstiftningens ambitionsnivå och den regelbörda som denna skapar, dvs. att det är möjligt att ha en hög ambitionsnivå och samtidigt hålla regelbördan på en miniminivå.

Följande förbättringsförslag togs upp och beaktades inför framtida avstämningsdiskussioner:

- Större fokus bör läggas på mikroekonomisk analys på grundval av senast tillgängliga data samt på jämförelser mellan EU:s och tredjeländers konkurrenskraft ("den internationella dimensionen").
- Man bör göra tydligare åtskillnad mellan debatten om avstämningsföredragningen från kommissionen och ordförandeskapets integreringsförteckning.
- Ordförandeskapets integreringsförteckning bör inte diskuteras i sin helhet. I stället bör ordförandeskapet välja en eller två frågor för fördjupad diskussion vid varje enskilt rådsmöte.

- Ordförandeskapets integreringsförteckning kan fungera som ett användbart övervakningsverktyg för de viktigaste konkurrenskraftsrelaterade ärendena. Medlemsstaterna kan också använda förteckningen för intern samordning inom sina nationella förvaltningar.
- Ett mer strukturerat tillvägagångssätt bör övervägas när det gäller de frågor och indikatorer som ska behandlas vid varje enskilt rådsmöte.

ii) Högnivågruppen för konkurrenskraft och tillväxt

Under det italienska ordförandeskapet inrättades högnivågruppen för konkurrenskraft och tillväxt (nedan kallad *högnivågruppen*) formellt som en arbetsgrupp nära knuten till Coreper I.⁹

Högnivågruppens uppdrag är att ge stöd till konkurrenskraftsrådet, bland annat när det gäller övervakning och integrering av konkurrenskraftsaspekten.

Högnivågruppen gavs i kontinuitetssyfte ett stabilt ordförandeskap under de italienska, lettiska och luxemburgska ordförandeskapsperioderna. Ordförandeskapstrion utsåg gemensamt den lettiska företrädaren i högnivågruppen till ordförande för denna, medan Italien och Luxemburg utsåg var sin vice ordförande.¹⁰

Under ordförandeskapstrions mandatperiod höll högnivågruppen ingående diskussioner om viktiga integreringsfrågor, inbegripet energiunionen, kapitalmarknadsunionen och det eventuella inrättandet av nationella "konkurrenskraftsmyndigheter".¹¹

Under det lettiska ordförandeskapet inledde högnivågruppen ett utvärderingsförfarande avseende genomförandet av tidigare slutsatser som antagits av konkurrenskraftsrådet i syfte att på ett systematiskt sätt bedöma huruvida rådet, kommissionen och medlemsstaterna lever upp till sina åtaganden.

⁹ Dok. 15006/14

¹⁰ Vidare gavs den italienska vice ordföranden ordförandeskapstrions särskilda uppdrag att *formulera förslag avseende strategier, styrning och operativa funktionssätt för att till fullo utnyttja högnivågruppens potential till gagn för europeisk konkurrenskraft.*

¹¹ I enlighet med förslaget i de fem ordförandenas rapport om färdigställandet av EU:s ekonomiska och monetära union.

När det gäller framtida förbättringar föreslogs ett ökat deltagande av högnivågruppen i förberedelserna inför och uppföljningen av icke-lagstiftningsärenden på rådets dagordning, bland annat vad gäller frågor som identifierats i avstämningen, samt säkerställandet av god samordning mellan högnivågruppen och arbetsgruppen för konkurrenskraft och tillväxt.

iii) Att främja sektorsövergripande strategier

För att främja en mer integrerad konkurrenskraftsstrategi uppmanade ordförandeskapet till samarbete mellan de olika rådsarbetsgrupper som behandlar viktiga frågor när det gäller konkurrenskraft, både inom ramen för konkurrenskraftsrådet och mellan olika rådskonstellationer.

Flera gemensamma möten har anordnats mellan arbetsgrupperna för bättre lagstiftning och industri samt mellan arbetsgrupperna för den inre marknaden och industri.

Gemensamma möten har också hållits mellan arbetsgrupperna för den inre marknaden och telekommunikation (om den digitala inre marknaden), och råden för miljöfrågor uppmanades att delta i ett industrimöte om energiintensiva industriers konkurrenskraft.

De gemensamma mötena fick i allmänhet starkt stöd av delegationerna och ansågs utgöra en dynamisk och effektiv metod för att nå samsyn mellan olika kompetensområden.

Det rådde också bred enighet om att man ska fortsätta med gemensamma möten under de kommande ordförandeskapen. Under diskussionerna stödde några delegationer idén att överväga inrättandet av ad hoc-arbetsgrupper för stora frågor som är relevanta för flera rådskonstellationer.

III. TEMATISKT ARBETE MED INTEGRERINGEN AV KONKURRENSKRAFTSASPEKTEN

Ordförandeskapet anordnade en serie tematiska möten och diskussioner om viktiga konkurrenskraftsfaktorer för att identifiera de största utmaningarna. Detta gjordes till största delen i närvaro av berörda parter och externa experter, vilka uppmanades att bidra till diskussionerna.

Avsnitten a)–g) nedan ger en vägledande och icke uttömmande överblick över detta arbete och över ordförandeskapets viktigaste budskap och resultat.

a) En övergripande politisk strategi för integrering av konkurrenskraftsaspekten

I juni 2015 översände kommissionsledamot Elżbieta Bienkowska en skrivelse till konkurrenskraftsministrarna om kommissionens arbete för att främja industriell konkurrenskraft och integreringen av den i all EU-politik.

Skrivelsen behandlades av arbetsgruppen för industri. Medlemsstaterna välkomnade generellt den integrerade strategi som kommissionen fastställt, där behovet av att i allt större utsträckning beakta värdekedjor och anta en bredare syn på industripolitiken belystes, bland annat i fråga om sådana viktiga aspekter såsom tjänster, digitalisering, bättre lagstiftning och den inre marknaden.

Många delegationer sade sig vara intresserade av mer detaljerad information om tidpunkter för och innehåll i särskilda åtgärder som planeras av kommissionen. Ett antal delegationer underströk också behovet av ytterligare integrering av annan EU-politik med relevans för EU:s konkurrenskraft, såsom miljö- och klimatpolitiken. Vikten av att vid behov fortsätta att genomföra specifika policyer inom vissa industrisektorer och värdekedjor som ett komplement till övergripande åtgärder belystes också. Flera delegationer betonade behovet av att vidta särskilda åtgärder för att öka små och medelstora företags konkurrenskraft.

Det lettiska ordförandeskapet hade tidigare inriktat sig på de åtgärder som krävs för att möjliggöra den digitala omvandlingen av EU:s industri och mer generellt vikten av att i större utsträckning ta hänsyn till den digitala dimensionen i all EU-politik. Detta bör följas upp ytterligare under 2016.¹²

b) Konkurrenskraftsutmaningar för energiintensiva industrier

Energiintensiva industriers konkurrenskraft hörde till det luxemburgska ordförandeskapets huvudprioriteringar. Ämnet behandlades i ljuset av viktiga politiska åtgärder som för närvarande genomförs, i synnerhet energiunionen, reformförslaget avseende EU:s utsläppshandelssystem samt handelspolitiska överväganden. Det stöd som tillhandahålls genom Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) för projekt i energiintensiva industrier granskades också.

¹² Se dok. 8993/15: "Rådets slutsatser om den digitala omvandlingen av den europeiska industrin".

De allvarliga utmaningar som EU:s stålindustri står inför diskuterades vid ett extra möte i konkurrenskraftsrådet den 9 november 2015. Vid mötet enades man om åtgärder för att förbättra den europeiska stålsektorns globala konkurrenskraft. Detta bör ingå i en övergripande strategi för att skapa konkurrenskraftiga ramvillkor för energiintensiv industri som helhet, bland annat genom förutsägbara och enhetliga bestämmelser samt innovationsstimulerande åtgärder. De åtgärder som ska vidtas omfattar fullständig och lämplig användning av EU:s utbud av handelspolitiska instrument för att sörja för lika villkor globalt, utnyttjande av Efsis möjligheter och gällande EU-ramar för statligt stöd samt säkerställande av att EU:s utsläppshandelssystem förhindrar koldioxidläckage.¹³. Som uppföljning beslutades att man skulle anordna en högnivåkonferens för intressenter, med deltagande av arbetsmarknadens parter, för översyn av de nuvarande förhållandena och diskussion av politiska åtgärder.

Den föreslagna reformen av EU:s utsläppshandelssystem diskuterades även informellt av ministrarna i anslutning till konkurrenskraftsrådets möte den 1 oktober 2015.

Ordförandeskapet noterade följande huvudbudskap under diskussionen:

- Det måste säkerställas att ärendet noga samordnas på nationell nivå och att konkurrenskraftsrådets hålls underrättat om de pågående förhandlingarna.
- Det måste även sörjas för att EU:s utsläppshandelssystem förhindrar koldioxidläckage och gynnar långsiktiga investeringar i EU genom att skapa rättssäkerhet och förutsägbarhet.
- EU:s utsläppshandelssystem bör skapa rätt incitament för uppmuntran och belöning av dem som presterar bäst i alla energiintensiva industrier samt stimulans av investeringar i de mest innovativa och miljövänliga lösningarna.

Dessutom togs bland annat följande huvudfrågor upp, vilka kan förtjäna att diskuteras ytterligare:

¹³ Ordförandeskapets slutsatser från det extra mötet i konkurrenskraftsrådet finns här: <http://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2015/11/09-compet-presidency-conclusions/>

- Införandet av en harmoniserad kompensationsmekanism för indirekta koldioxidkostnader.
- Åtgärder som ska se till att risken för koldioxidläckage hanteras effektivt och på ett mer målinriktat sätt för att tillhandahålla upp till 100 % gratis tilldelningar till de effektivaste anläggningarna inom de mest utsatta sektorerna i enlighet med Europeiska rådets slutsatser från oktober 2014.
- Fastställandet av riktmärken på grundval av de senaste tillgängliga produktionsuppgifterna, med samtidigt beaktande den administrativa bördan för företag.
- Behovet att stödja koldioxidsnål teknik på grundval av principerna om öppenhet och excellens.

c) Användning av agendan för bättre lagstiftning i syfte att stärka EU-företagens konkurrenskraft, särskilt när det gäller små och medelstora företag

Målet med detta arbete var att ur konkret och praktisk synvinkel undersöka hur verktygen och förfarandena för bättre lagstiftning kan bidra till att garantera bestämmelsernas ändamålsenlighet och önskade resultat på effektivast möjliga sätt, särskilt ur de små och medelstora företagens samt mikroföretagens perspektiv.

Vid diskussionerna tog man hänsyn till det allmänna sammanhang i vilket agendan för bättre lagstiftning och Refit-programmet ingår. Verktygen för såväl förhandsutvärdering – konsekvensbedömningar – och efterhandsutvärdering diskuterades, särskilt kumulativa kostnadsbedömningar och kontroller av ändamålsenligheten.

Särskild uppmärksamhet ägnades frågan om hur de små och medelstora företagens behov beaktas i EU-lagstiftningen (principen att "tänka småskaligt först"). I samband med det diskuterades relevansen och de hittills gjorda erfarenheterna av särskilda undantag eller förenklade system för små och medelstora företag samt mikroföretag.

Diskussionerna gav möjlighet att lyfta fram framför allt följande frågor:

- Förhands- och efterhandsbedömningen av lagstiftningens konsekvenser är generellt ett komplicerat arbete, och metoderna måste normalt utformas och tillämpas från fall till fall.
- Det är inte alltid möjligt att med tillförlitlighet kvantifiera konsekvenserna (uttryckt som potentiella kostnader, fördelar m.m.). Dessa skattningar kan dock vara användbara bevis som tillsammans med övriga underlag kan beaktas vid beslutsfattandet.

- Efterhandsutvärderingar av lagstiftning kan ge värdefulla insikter i hur bestämmelserna fungerar i praktiken, men är generellt mycket komplicerade och kostnads- och tidskrävande att genomföra. De frågor som ska utvärderas i efterhand bör därför väljas med omsorg och definieras exakt.
- Resultaten av efterhandsutvärderingar, t.ex. de kumulativa kostnadsbedömningarna för stål och aluminium, måste följas upp mer systematiskt. Dessutom föreslogs det att fler kumulativa kostnadsbedömningar bör genomföras inom andra tillverkningssektorer eller för tjänster.
- Det nämndes att resultattavlan för Refit måste förbättras genom att fler kvantitativa skattningar av Refit-programmets effekter införs.
- Särskilda undantag eller förenklade system för små och medelstora företag samt mikroföretag kan vara effektiva på vissa områden, men de kan även vara kontraproduktiva när små och medelstora företag söker kommersiell finansiering.
- Huvudmålet bör även fortsättningsvis vara att tillhandahålla klar och enkel lagstiftning för såväl små som stora företag, särskilt med tanke på den överväldigande majoriteten av små och medelstora företag samt mikroföretag i ekonomin (vilka tillsammans utgör ca 98 % av EU:s företag).
- Skillnaderna kan vara stora mellan de olika företagstyper som uppfyller kraven för att vara små och medelstora företag, inbegripet mikroföretag och nystartade företag, och dessa kan ha mycket skilda behov och förväntningar i fråga om bestämmelserna från fall till fall.
- Utöver att utvärdera kostnader och bördor förefaller det vara viktigt att också ta hänsyn till det mervärde och de fördelar som EU-lagstiftningen kan ge företagen, särskilt när det gäller att skapa rättssäkerhet och göra att företag inte längre måste följa bestämmelserna i 28 olika samlingar av nationell lagstiftning.

d. En fördjupad integration på den inre marknaden

En av de viktigaste konkurrenskraftsfaktorerna för EU är att den inre marknaden fungerar väl, bland annat på nätet. Det är också en av de få konkurrenskraftsfaktorer som EU fortfarande till stor del råder över själv (till skillnad från andra områden som påverkas mer av de globala förutsättningarna eller nationell politik): EU kan fritt besluta om sina regler för den inre marknaden och om ambitionsnivån.

Den inre marknaden är fortfarande splittrad på många områden, och EU uppfyller fortfarande inte på långt när målet att ge europeiska företag och konsumenter möjlighet att sälja eller köpa varor och tjänster överallt i EU lika lätt som på sina nationella marknader. Alltför ofta stöter de fortfarande på 28 ”minimarknader”.

En fördjupning av den inre marknaden, inbegripet den digitala inre marknaden, genom att undanröja de materiella ”**kostnader för icke-Europa**”¹⁴ som orsakas av kvarvarande hinder har varit en viktig prioritering för ordförandeskapet.

Fördelarna med och behovet av ”bra” EU-regler som bidrar till marknadsintegration genom att avlägsna hinder lyftes fram vid konkurrenskraftsministrarnas informella möte den 20 juli 2015 i Luxemburg. Bra EU-regler ger påtagliga fördelar för företag, medborgare och konsumenter.

På grundval av diskussionerna vid det informella rådsmötet konstaterade ordförandeskapet att det finns en stark önskan bland medlemsstaterna och företagen att göra EU:s lagstiftning effektivare och mer målinriktad och att utnyttja de regleringsinstrument som främjar marknadsintegration och rättssäkerhet, särskilt genom att kombinera en målinriktad harmonisering med ömsesidigt erkännande i EU-lagstiftningen.

Ordförandeskapet arbetade även med två större initiativ från kommissionen om fördjupning av den inre marknaden: strategierna för ”den digitala inre marknaden” och för ”den inre marknaden”.

Under det lettiska ordförandeskapet har ett betydande arbete lagts ned på att fastställa huvudprioriteringarna för den digitala inre marknaden. I avsaknad av lagstiftningsförslag, som väntas komma i slutet av 2015 och under 2016, fokuserade det luxemburgska ordförandeskapet på övervakning av det pågående arbetet inom kommissionen samt fördjupad analys av vissa viktiga frågor rörande kommissionens framtida regleringsstrategi, särskilt vad gäller onlineplattformar och delningsekonomi. Därför ägde gemensamma möten rum mellan arbetsgrupperna för den inre marknaden och för telekommunikation .

¹⁴ Se rapport: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2014/563350/IPOL-EAVA_ET\(2014\)563350_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2014/563350/IPOL-EAVA_ET(2014)563350_EN.pdf)

Vidare inledde ordförandeskapet arbetet med strategin för den inre marknaden genom att studera de viktigaste politiska prioriteringarna som kommissionen föreslagit. Rapporten om den inre marknaden integration och konkurrenskraft, där man redovisar de ekonomiska beläggen till stöd för strategin, behandlades vid ett gemensamt möte mellan arbetsgrupperna för den inre marknaden och industri.

I synnerhet fastställdes följande:

- Strategin för den inre marknaden och dess mål har brett stöd.
- För att man ska uppnå konkreta resultat i fråga om tillväxt och nya arbetstillfällen, bör god samordning säkerställas mellan denna strategi och strategin för den digitala inre marknaden.
- De konkreta initiativ som strategin för den inre marknaden och strategin för den digitala inre marknaden torde ge, bör effektivt bidra till att den inre marknaden fungerar bättre genom att undanröja hinder och skapa rättssäkerhet för aktörer och konsumenter.
- För att säkerställa resultatens konsekvens och konvergens är det viktigt att på politisk nivå i rådet övervaka framstegen med genomförandet av de båda strategierna och diskussionerna om särskilda initiativ.
- Delegationerna är mycket positiva till att de tidigare årsrapporterna om EU:s konkurrenskraft och om integrationen av den inre marknaden har samlats i ett enda dokument.
- Den integrerade rapporten ger generellt en god kunskapsbas för bedömning av den inre marknaden funktionssätt och för att identifiera de politiska behoven.
- Inför framtida utgåvor av rapporten krävs det ytterligare insatser för att ta fram en mer konsekvent analysram genom förbättrad integration/koppling mellan de olika delarna av rapporten och genom att lägga till kapitel om varje enskild medlemsstats resultat.
- Det finns också ett starkt intresse för att komplettera den befintliga ramen genom att lägga till kvalitativa och kvantitativa indikatorer som avspeglar konkurrenskraften och integrationen av den inre marknaden ur ett näringslivsperspektiv, särskilt ur de små och medelstora företagens perspektiv.
- För att uppnå hög politisk synlighet för läget på området för integrationen av den inre marknaden skulle idén om att införa en huvudindikator (eller ett begränsat antal huvudindikatorer) kunna utforskas ytterligare.

e. Bättre tillgång till finansiering för små och medelstora företag och främjande av investeringar

Europeiska små och medelstora företag har genomgående problem med att växa och utvidga verksamheten till hela den inre marknaden och internationellt. Förutom rättsliga hinder, såsom betungande lagstiftning, förfaranden på nationell nivå och hinder för gränsöverskridande verksamhet,¹⁵ är tillgången till finansiering hela tiden ett av de största problemen för företagen. Därför finns denna fråga också ständigt bland de politiska topprioriteringarna på EU-nivå.

Trots den stora uppmärksamhet som ägnats denna fråga fortsätter små och medelstora företag att stöta på svårigheter, och därför beslutar vissa företag, särskilt snabbväxande företag med de mest kritiska finansieringsbehoven, att flytta sin verksamhet till andra delar av världen (särskilt USA) för att kunna växa.

Ordförandeskapets mål var att få en överblick över situationen på marknaden i syfte att bedöma vad EU kan göra för att förbättra tillgången till finansiering.

I detta ingick att studera ett flertal av EU:s finansieringsinstrument för konkurrenskraften, bland annat Horisont 2020, Cosme¹⁶, de europeiska struktur- och investeringsfonderna samt den finansiering som är tillgänglig inom ramen för Efsi¹⁷.

Stark tonvikt lades också på behovet att förbättra tillgången till alternativa finansieringskällor – bland annat kapitalmarknaderna, riskkapital och crowdfunding – som är vanligare i andra delar av världen och som bör få en viktigare roll när det gäller att tillhandahålla finansiering för företag som har svårt att få finansiering, särskilt små och medelstora företag och nystartade företag. EU:s befintliga finansieringsinstrument, t.ex. Efsi, bör ges en roll i detta avseende.

¹⁵ Behandlas i avsnitt c) ovan.

¹⁶ Programmet för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag (2014–2020).

¹⁷ De viktigaste resultaten av programmen under den föregående finansieringsperioden (2007–2013) studerades också.

I synnerhet följande frågor identifierades:

- Ett brett urval av finansieringsmöjligheter finns tillgängligt inom ramen för EU:s finansieringsinstrument, som i allmänhet ger goda resultat. Det skulle emellertid vara nyttigt att genomföra ytterligare analyser angående små och medelstora företags utnyttjande av dem och effekterna för dessa företag.
- Företag känner ofta inte till de befintliga möjligheterna, och nationella myndigheter och främjande organ har ofta problem med att sprida den relevanta informationen till de avsedda målgrupperna. Att sprida information till små och medelstora företag är av avgörande betydelse.
- De finansiella kunskaperna och det finansiella medvetandet bör förbättras genom utbildning och intensifierade förbindelser mellan små och medelstora företag, finansiella intermediärer och befintliga experter.
- Medvetandet om och användarvänligheten hos EU:s centrala finansieringsportal¹⁸ kan förbättras ytterligare genom bättre främjande av den, genom mobilisering av intermediära organisationer för små och medelstora företag osv.
- Det finns ett starkt stöd för införandet av ambitiösa åtgärder inom ramen för kapitalmarknadsunionen för att stimulera alternativa finansieringskällor.
- Förbättrad tillgång till traditionella finansieringskällor, särskilt banklån, är fortfarande av stor betydelse som en del av det finansiella ekosystemet, även för traditionella, mindre innovativa små och medelstora företag för vilka alternativa finansieringskällor i allmänhet är mindre relevanta.
- Det finns ett behov av att garantera god samordning mellan åtgärderna på EU-nivå och befintliga system och marknadsförhållanden i medlemsstaterna.

f) Beaktande av värdekedjorna vid utformning av politiken

Internationell produktion och handel och internationella investeringar organiseras i allt högre grad inom globala värdekedjor, där de olika stadierna i produktionsprocessen är lokaliserade till olika länder och i många fall olika kontinenter.

EU har nått längre än andra regioner vad beträffar regional handelsintegrering. Den inre marknaden har gjort det enklare för europeiska företag att dra nytta av stordriftsfördelar och har även minskat transaktionskostnaderna. Detta har också i sin tur gett EU-företag en stabil grund, så att de kan omorientera sig och övergå till mer kvalificerad verksamhet med högre mervärde. Detta innebär att EU-företag redan har goda möjligheter att medverka i globala värdekedjor och dra nytta av tillväxten inom de globala värdekedjorna.

¹⁸ www.access2finance.eu

Ordförandeskapets syfte var att få bättre kännedom om hur värdekedjor fungerar och vad de innebär för företag och politiska beslutsfattare – även mot bakgrund av skrivelsen från kommissionsledamot Elżbieta Bieńkowska till konkurrenskraftsministrarna om integrering av konkurrenskraftsaspekten (se ovan), där det hänvisades till åtgärder för integrering av EU-företag i europeiska och globala värdekedjor.

I synnerhet följande frågor fastställdes:

- En nära integrering av EU-värdekedjor och internationella värdekedjor ger upphov till komplexa frågor som behöver utvärderas omsorgsfullt när man utformar politik på EU-nivå eller nationell nivå.
- I allmänhet har små och medelstora företag stor nytta av att direkt eller indirekt ingå i globala värdekedjor.
- Det råder stark konsensus om behovet av att i högre grad ta hänsyn till globala värdekedjor vid utarbetandet av EU:s politik. Ytterligare ansträngningar bör göras att få bättre förståelse för globala värdekedjor och deras betydelse för EU-beslutsfattare, inbegripet konsekvenserna av möjliga alternativ längs hela värdekedjorna.
- En hög nivå på marknadsintegration är avgörande för att man ska kunna främja utvecklingen av värdekedjor på regional nivå. En ytterligare fördjupning av den inre marknaden är ett kraftfullt verktyg för att göra EU mer attraktivt och öka dess andel i globala värdekedjor.
- Det finns inga politisk lösningar som passar alla när det gäller att främja specifika verksamhetsgrenar. Värdekedjor och politiska frågor behöver bedömas från fall till fall.
- Det finns möjligheter till innovation inom hela värdekedjan på sätt som går långt utöver forskning och utveckling och inbegriper sådana områden som processer, logistik och tillhandahållande av tjänster.
- EU kan bidra till att sammanföra parter från olika områden för att fastställa synergier mellan sektorer, tekniker och processer, vilka kan erbjuda en betydande ekonomisk potential.
- För att illustrera hur en global värdekedja fungerar studerade ordförandeskapet ett exempel, nämligen rymdsektorn. Ytterligare analys av andra sektorer kan genomföras under framtida ordförandeskap.

g) Bidraget från klusterstrategier och strategier för smart specialisering

I skrivelsen till konkurrenskraftsministrarna från juni 2015 (se ovan) framhävde kommissionsledamot Elżbieta Bienkowska klusterstrategier och strategier för smart specialisering som viktiga verktyg för att främja industriell konkurrenskraft, strategiskt samarbete över gränserna och utveckling av europeiska värdekedjor.

Klusterpolitik används i många europeiska regioner som en hävstång för innovation och industriell modernisering. Sådan politik kan vara en central drivkraft för strategier för smart specialisering i regionala och lokala ekosystem genom att främja innovation, utnyttjande av teknik och spill-over-effekter i form av kunskap. Den kan också utgöra en viktig hävstång för att integrera små och medelstora företag i innovationsprocesser och i värdekedjor som sträcker sig utöver regionala och nationella gränser.

Ordförandeskapets syfte var att göra en inventering av befintlig EU-politik på området och utforska hur man kan gå vidare. Diskussionerna gav upphov till framför allt följande frågor:

- De verktyg som kommissionen har tagit fram för att underlätta samarbetet mellan olika kluster har mottagits positivt av medlemsstaterna.
- Det är viktigt att maximera synergieffekterna mellan olika befintliga verktyg och politiska riktlinjer.
- På grund av den stora mångfalden av befintliga åtgärder vore det bra med en enhetlig översyn över befintlig EU-politik och dess ändamålsenlighet (de resultat som hittills uppnåtts, befintliga luckor osv.)
- Klusterstrategier kan ge konkreta resultat genom att främja kopplingar mellan industrin och tjänstesektorn, stödja innovation och entreprenörskap och få med små och medelstora företag i värdekedjor som går utöver deras nationella gränser.

- De kan också främja små och medelstora företags medverkan i EU-program, såsom Horisont 2020.
- Klusterstrategier kan spela en viktig roll för att mobilisera privata investeringar i innovativa projekt, industriell modernisering osv.
- EU:s medverka kan innebära ett avsevärt mervärde vid främjande av utveckling och medverkan i interregionala alleuropeiska klusterprojekt och strategier för smart specialisering.
- Potentialen för att koppla samman europeiska regioner med vitt skilda utvecklingsnivåer bör utforskas ytterligare.

IV. SLUTSATS OCH REKOMMENDATIONER

Integrering av konkurrenskraftsaspekten handlar om att se till att konkurrenskraftsfrågor beaktas vid EU:s beslutsfattande och vid samordning av politiken på nationell nivå, i överensstämmelse med konkurrenskraftsrådets mandat. Detta bör ses som en dynamisk och kontinuerlig process.

Strävandena att integrera konkurrenskraftsaspekten är inte avsedda att upprepa eller överlappa med det arbete som utförs inom andra rådskonstellationer. Inte heller är integreringen avsedd att ifrågasätta fullföljandet av viktiga och legitima mål som rör allmänintresset.

I stället bör konkurrenskraftsrådet mervärde vara att utforska de minst betungande, effektivaste och mest kostnadseffektiva sätten att uppnå fördragets mål på alla politikområden som har en potentiellt betydande inverkan på konkurrenskraften – såväl inom som utanför konkurrenskraftsrådets ansvarsområde – och att förbättra konsekvensen inom sådan politik som påverkar konkurrenskraften. Konkurrenskraftsrådets roll bör också vara att varsko om konkurrenskraftsproblem i samband med specifika politikområden eller utvecklingen inom den reala ekonomin.

Härvid bör särskild uppmärksamhet ägnas åt att skydda den inre marknadens integritet och aktivt bidra till dess fullbordande. Under alla omständigheter bör samtliga förslag smed en rättslig grund som avser den inre marknaden (artikel 114 i EUF-fördraget) effektivt bidra till att den inre marknaden fungerar bättre.

Med starkt stöd från medlemsstaterna och kommissionen har trion bestående av det italienska, lettiska och luxemburgska ordförandeskapet vidtagit många olika åtgärder för att förbättra konkurrenskraftsrådets arbetsmetoder och bidra till integreringen av konkurrenskraftsaspekten.

Det tar tid att förändra arbetsmetoderna, Det är uppenbart att de måste testas och förbättras gradvis för att på ett konsekvent sätt ge upphov till bättre och mer konkreta resultat. På medellång och lång sikt bör en förbättrad ledningsstruktur som bygger på de arbetsmetoder som anges i denna rapport bidra till att stärka konkurrenskraftsrådets inflytande genom mer substantiella bidrag till frågor som är relevanta för EU:s konkurrenskraft.

På grundval av erfarenheterna och de viktigaste resultaten av det arbete som beskrivs ovan önskar det luxemburgska ordförandeskapet framföra nedanstående rekommendationer.

Ordförandeskapets rekommendationer om integrering av konkurrenskraftsaspekten

- **Ordförandeskapets integreringsförteckning** kan fungera som en "övervakningstavla" för de viktigaste ärendena som är relevanta för konkurrenskraften. Förteckningen bör hållas uppdaterad och fungera som bakgrundsdocument för den politiska processen, inbegripet samordningssträvanden på nationell nivå. I framtiden kan mer detaljerad information tas med i förteckningen för att göra den mer operativ, t.ex. information om läget för de olika ärenden och initiativ som ingår i den, huruvida och hur konsekvensbedömningar har genomförts (särskilt beträffande konkurrenskraft) osv.
- **Konkurrenskraftsavstämningen** har visat sin potential som övervakningsverktyg för integreringen av konkurrenskraftsaspekten och för förbättring av konkurrenskraftsrådets funktionssätt. Avstämningen bör stå kvar som första punkt på dagordningen vid varje möte i konkurrenskraftsrådet. Den bör gradvis förbättras på grundval av erfarenheterna, även genom att man bättre fokuserar varje diskussion på ett skarpare sätt och garanterar en systematisk uppföljning. Vad beträffar innehållet bör avstämningen varje gång vara nära kopplad till de frågor som står på dagordningen för det aktuella mötet i konkurrenskraftsrådet.
- **Högnivågruppen för konkurrenskraft och tillväxt** kan spela en viktig roll vid integreringen av konkurrenskraftsaspekten. De kommande ordförandeskapen kan överväga att genomföra ytterligare djupgående analyser av integreringsfrågor inom högnivågruppen, som sedan kan lämna bidrag till rådets diskussioner som förberetts av Coreper. Högnivågruppen kan också medverka i uppföljningen av avstämningen.
- Mer allmänt är det väsentligt att ytterligare främja en **integrerad konkurrenskraftsstrategi** inom konkurrenskraftsrådet och mellan olika rådskonstellationer. Praxis att sammanföra olika perspektiv på centrala ämnen genom att anordna gemensamma möten för olika arbetsgrupper kan utgöra en effektiv metod för att nå fram till samsyn mellan olika sakkunskapsområden.
- Det finns också ett behov av att förstärka styrningen av stora politiska processer med koppling till konkurrenskraften, t.ex. **strategin för den digitala inre marknaden** och **strategin för den inre marknaden**. Konkurrenskraftsrådet bör aktivt anamma sin roll och regelbundet göra en inventering av de framsteg som uppnåtts på dessa områden.
- Det finns stor efterfrågan på mer detaljerad information om **tidsplanen för och innehållet i särskilda åtgärder som planeras av kommissionen** för att fördjupa integreringen av konkurrenskraftsaspekten, även när det gäller **digitaliseringen av EU-industrin**.
- Kommissionen bör överväga att fortsätta eller vid behov utarbeta särskilda **politiska riktlinjer och handlingsplaner** inom vissa sektorer och värdekedjor, som ett komplement till de övergripande åtgärderna.
- Rådet bör också fortsätta att regelbundet övervaka **genomförandet av rådets slutsatser**. En omfattande inventering genomfördes under det lettiska ordförandeskapet och kan upprepas under 2016.

Det luxemburgska ordförandeskapet uppmanar de kommande ordförandeskapen och kommissionen att bygga vidare på resultaten i denna rapport och att överväga att följa upp dem.